

[Jesper Simonsen.]

Anklageren eller Forsvareren. Lovforslagets Regel er den, at Forsvareren skal begynde. Det maa imidlertid erkendes, at denne Regel ikke i alle Tilfælde falder helt naturligt, saaledes som vor Straffeprocess i øvrigt er tilrettelagt. Et Flertal, bestaaende af Socialdemokrater, Radikale og det ærede Medlem Hr. C. J. F. Sven, foreslaar derfor under Nr. 166 og 183, at det overlades Dommeren eller Retsformanden i det enkelte Tilfælde at bestemme, hvem der skal begynde Afhøringen. Udvalgets øvrige Medlemmer foreslaar under Nr. 165 og 184 som Mindretal, at Anklageren altid skal begynde Afhøringen af sigtede eller tiltalte. Har man Valget mellem denne Regel og Lovforslagets, foretrækker jeg afgjort Lovforslagets som bedst stemmende med de Synspunkter, vor Straffeprocessorden hviler paa. Jeg forstaar ikke, at Mindretallet ikke i hvert Fald har kunnet acceptere Forslaget om, at Retten bestemmer, hvem der skal begynde Afhøringen.

Medens jeg er ved Bevisførelse og Vidner, bør jeg henlede Opmærksomheden paa Ændringsforslag Nr. 85. Det stilles af hele Udvalget undtagen det ærede Medlem Hr. Pürschel, og det gaar ud paa, at den med den sigtede eller tiltalte Person samlevende Ægtefælle ikke mod sit Ønske afkræves Forklaring, medmindre det maa antages at være af afgørende Betydning for Sagens forsvarlige Oplysning. Motiverne til dette Forslag giver sig selv. Det kan være en næsten umenneskelig Fordring, at den ene Ægtefælle skal vidne mod den anden, og jeg kan med Glæde anbefale, at man gør Ægteskabet den beskedne Indrømmelse, som dette Forslag betyder.

Vedrørende Proceduren for Landretten har Udvalget under Nr. 54 foreslaaet en lille Ændring i Lovforslagets Forslag til Ændring af Retsplejelovens § 103. Det gaar ud paa, at Rigsadvokaten kan efter Indstilling fra Statsadvokaten i hvert enkelt Tilfælde beskikke den Politadvokat eller Politimester, som har ledet den forudgaaende Undersøgelse, til at udføre Tiltalen for Landsretten. Jeg lægger megen Vægt paa denne Bestemmelse, thi det er indlysende, at den, der har ledet Forundersøgelsen, har de bedst mulige Forudsætninger for at forelægge Anklagematerialet for Retten. For ham er det hele levende og ikke kun Papirviden. Gennem denne Ændring undgaar man tillige det Spild af Tid, som er forbundet med, at en Medhjælper hos Statsadvokaten eller denne selv skal sætte sig ind i Sagen gennem dens Akter. Det er i

sig selv en rimelig Ting, at den Embedsmand, der har tilvejebragt et Bevismateriale, fører det frem for den dømmende Ret og selv faar Æren og Ansvar for dets Fortrin og Mangler. Erfaringerne fra Proceduren vil tillige være ham den bedste Belysning i Henseende til, hvorledes en Sag bør forberedes. Det, som saaledes gælder Anklageren, gælder i nogen Grad ogsaa Forsvareren. Derfor bør saa vidt muligt den, der har ført Forsvaret under Forundersøgelsen eller som beskikket Sagfører under en borgerlig Sags Forberedelse, følge Sagen til Domsforhandling ved Landsretten. Der er i saa Henseende allerede nu Hjemmel i Retsplejelovens § 735, men det er for Udvalget fremført, at denne Hjemmel i hvert Fald i visse Egne af Landet benyttes i meget begrænset Omfang. Udvalget er enig om at fremhæve det ønskelige i, at denne Hjemmel benyttes i videst muligt Omfang.

Hvad i øvrigt de beneficerede Sagførere angaar, har Udvalget overvejet at foreslaa Ændringer i Reglerne om deres Antagelse. Man er imidlertid blevet enig om at nøjes med at henstille til den højtærede Justitsminister at foretage en betydelig Udvidelse af de nævnte Sagføreres Kreds og at lade de yngre Sagførere komme i Betragtning ved Antagelsen. Denne Henstilling tillader jeg mig paa Udvalgets Vegne at fremsætte overfor den højtærede Justitsminister.

Udvalget har været opmærksomt paa det Forhold, at Statsadvokaterne i begrænset Omfang selv udfører Sagerne i Retten. Man har navnlig i denne Henseende haft Nævningeretterne for Øje. Man har desangaaende indhentet Oplysninger, som findes i Underbilagene til Bilag 16. De fremkomne Tal gav Udvalget Anledning til at stille en Forespørgsel, som er besvaret i Rigsadvokatens Skrivelse, Bilag 17. Rigsadvokaten redegør deri for de omfattende Embedsforretninger, som Statsadvokaterne har, og begrunder, hvorfor man har ordnet sig paa den Maade, som man har. Udvalget har efter denne Redegørelse ikke fundet Anledning til at foretage sig videre med Hensyn til dette Forhold.

Lovforslagets Regler om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller andre Foranstaltninger, som kan træde i Varetægtsarrestens Sted, kan et Flertal, bestaaende af Socialdemokrater, Konservative og Radikale, anbefale til Vedtagelse. Dog foreslaar de ærede Medlemmer Hr. Pürschel og Hr. C. J. F. Sven under Nr. 211, at der kun undtagelsesvis kan tilkendes Erstatning for Lidelse og Tort i de Tilfælde, hvor andre